

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 9. lipnja 2022.
(OR. fr, en)

9997/22

CT 104
ENFOPOL 329
COTER 139
JAI 841
SIRIS 61
FRONT 240
IXIM 157
COSI 158
ASILE 72
MIGR 184

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	9545/22
Predmet:	Zaključci Vijeća naslovljeni „Zaštita Europljana od terorizma: postignuća i sljedeći koraci”

Za delegacije se u Prilogu nalazi tekst zaključaka o navedenoj temi, kako je odobren na sastanku Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove 9. lipnja 2022.

Zaštita Europljana od terorizma:
postignuća i sljedeći koraci

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

1. PONOVRNO POTVRĐUJUĆI da terorizam ugrožava temeljne vrijednosti Europske unije i ljudska prava te da je Europsko vijeće u svojim zaključcima od 11. prosinca 2020.¹ pozdravilo Agendu Europske unije za borbu protiv terorizma, koju je predstavila Europska komisija, te pozvalo na daljnji rad u tom pogledu;
2. NAPOMINJUĆI posebno da je od usvajanja zaključaka od 11. prosinca 2020. ostvaren daljnji napredak, primjerice provedba Uredbe o borbi protiv širenja terorističkog sadržaja na internetu², jačanje mandata Europolu i priprema zakonodavstva kojim se jača sprečavanje pranja novca i financiranje terorizma;
3. PODSJEĆAJUĆI na to da se u istim zaključcima navodi kako je važno da se sve osobe koje prelaze vanjsku granicu Europske unije provjeravaju u relevantnim informacijskim sustavima, kako je propisano zakonodavstvom EU-a, te da se države članice pozivaju da pojačaju napore kako bi u potpunosti iskoristile europske informacijske sustave unošenjem relevantnih informacija o osobama koje predstavljaju ozbiljnu prijetnju terorizma ili nasilnog ekstremizma, uključujući strane terorističke borce;
4. PODSJEĆAJUĆI na činjenicu da se u tim zaključcima naglašava važnost borbe protiv poticanja na mržnju, nasilje i netoleranciju te, s posebnim naglaskom na radikalizaciji, borbe protiv ideologija na kojima se temelje terorizam i nasilni ekstremizam, kao i stranog utjecaja na civilne i vjerske organizacije netransparentnim financiranjem;

^{1.} EUCO 22/20.

^{2.} Uredba (EU) 2021/784 od 29. travnja 2021. (SL L 172, 17.5.2022., str. 79.). Uredba se primjenjuje od 7. lipnja 2022.

5. NAGLAŠAVAJUĆI da je, kako je navedeno u istim zaključcima, ključno da istražna i pravosudna tijela također mogu izvršavati svoje zakonite ovlasti na internetu i da je općenito ključno da tijela za borbu protiv terorizma imaju pristup svim digitalnim podacima i elektroničkim dokazima potrebnima za ostvarivanje svoje misije, uz poštovanje temeljnih prava i sloboda;
6. PODSJEĆAJUĆI na to da je Vijeće Europske unije u svojim zaključcima o unutarnjoj sigurnosti i europskom policijskom partnerstvu usvojenima 14. prosinca 2020.³ izjavilo da je teroristička prijetnja Europskoj uniji i njezinim državama članicama i dalje ozbiljna te da bi posebnu pozornost i dalje trebalo posvećivati terorističkim borcima koji se vraćaju iz područja sukoba te zatvorima i zatvorenicima puštenima na slobodu;
7. PODSJEĆAJUĆI na to da je Vijeće u istim zaključcima potaknulo države članice da posebnu pozornost posvete osobama koje predstavljaju terorističku ili nasilnu ekstremističku prijetnju te naglasilo da bi u Europi bez unutarnjih granica trebalo osigurati pouzdanu i brzu razmjenu informacija kada takve osobe putuju ili stupaju u kontakt s pojedincima ili mrežama u drugim državama članicama;
8. NAPOMINJUĆI da je Vijeće u istim zaključcima istaknulo da bi trebalo uložiti sve napore kako bi se spriječila daljnja radikalizacija na internetu i izvan njega te suzbili svi oblici terorizma i nasilnog ekstremizma;
9. PODSJEĆAJUĆI na to da je u istim zaključcima borba protiv trgovine oružjem utvrđena kao „apsolutni prioritet”;
10. ISTIČUĆI odlučnost Vijeća u zaključcima od 7. lipnja 2021.⁴ da se osigura da tijela nadležna za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma u državama članicama mogu imati odgovarajuća sredstva i alate za kontinuiran i učinkovit odgovor na rastuće terorističke i ekstremističke prijetnje;

³. Zaključci Vijeća o unutarnjoj sigurnosti i europskom policijskom partnerstvu (13083/1/20 REV 1).

⁴. Zaključci Vijeća o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 na prijetnju koju predstavljaju terorizam i nasilni ekstremizam, uključujući utjecaj na tijela za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma te njihove aktivnosti (9586/21).

11. PODSJEĆAJUĆI, u skladu sa Zajedničkom izjavom ministara unutarnjih poslova Europske unije od 13. studenoga 2020. o terorističkim napadima u Europi, na to da se organizacije koje ne djeluju u skladu s relevantnim zakonodavstvom i podupiru sadržaj koji je u suprotnosti s temeljnim pravima i slobodama ne bi trebale podupirati javnim financiranjem ni na nacionalnoj ni na europskoj razini;

I. Trajno visoka razina terorističke prijetnje koju potiče nestabilno međunarodno okruženje⁵

12. PODSJEĆAJUĆI na to da vraćanje ili dolazak terorističkih boraca u Europu i dalje predstavlja znatnu prijetnju europskim građanima i da je potrebno zajamčiti sigurnost teritorija EU-a uz istodobno očuvanje slobode kretanja, s obzirom na to da se teroristički borci, koji bi se pokušali vratiti, mogu koristiti složenim putevima kako bi izbjegli sigurnosne provjere nadležnih tijela država članica;
13. NAGLAŠAVAJUĆI da će se pogoršanje sigurnosne situacije u nekoliko regija svijeta, kao što su Afganistan i Ukrajina, vjerojatno nastaviti i da je to već dovelo do znatnih kretanja ljudi prema području EU-a, čime se povećava rizik od infiltracije pojedinaca koji predstavljaju terorističku prijetnju;
14. NAPOMINJUĆI da je razina terorističke prijetnje i dalje visoka u Europskoj uniji, posebno zbog izoliranih i radikaliziranih pojedinaca, kao i pojedinaca koji imaju problema s mentalnim zdravljem, čije je djelovanje postalo teže otkriti i spriječiti;
15. ISTIČUĆI dramatičnu promjenu u području sigurnosti na europskoj istočnoj granici i učinak te situacije na globalnu sigurnost EU-a, među ostalim na borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma;

⁵. Procjena prijetnje EU-a u području borbe protiv terorizma (13682/21).

II. Poboljšanje upotrebe Schengenskog informacijskog sustava za praćenje i otkrivanje pojedinaca koji predstavljaju terorističku prijetnju

16. NAGLAŠAVAJUĆI da su provedba sustavnih kontrola u nacionalnim sustavima i sustavima EU-a na vanjskim granicama, kako je predviđeno Zakonikom o schengenskim granicama, kao i registracija u relevantnim sustavima osoba koje nezakonito prelaze granicu, među ostalim upotrebom biometrijskih podataka kao što su fotografski i daktiloskopski podaci, ključni za sprečavanje neotkrivenih dolazaka terorista na područje Europske unije;
17. PODSJEĆAJUĆI na ključnu važnost Schengenskog informacijskog sustava (SIS) za razmjenu informacija koje bi državama članicama mogle pomoći u otkrivanju i praćenju pojedinaca koji predstavljaju terorističku prijetnju te na potrebu za daljnjim istraživanjem načina optimizacije postojećih alata za:
- a) osiguravanje unosa svih dostupnih informacija, posebno biometrijskih podataka, uz zadržavanje visoke razine kvalitete i potpunosti podataka;
 - b) korištenje postojeće mogućnosti unošenja upozorenja o teroristima u SIS, koja se već pokazala učinkovitom te bi je trebalo i dalje upotrebljavati;
 - c) poboljšanje razmjene informacija među državama članicama o stranim terorističkim borcima unesenima u SIS kako bi se omogućilo njihovo rano otkrivanje i praćenje;
18. UPUĆUJUĆI NA operativnu dodanu vrijednost razvoja procedure za postupanje nakon pronalaska podataka za strane terorističke borce unesene u SIS koji predstavljaju ozbiljnu prijetnju, na temelju dobrovoljnog primitka obavijesti o pronađenom rezultatu, kako bi se učinkovito obradile te informacije i dodatno poboljšala identifikacija i praćenje ruta kojima se koriste ti isti pojedinci;
19. PODSJEĆAJUĆI na to da se razmjena operativnih informacija o identifikaciji i praćenju stranih terorističkih boraca održava i na drugim europskim forumima;

III. Bolja koordinacija zabrane ulaska i mjera protjerivanja

20. PRIMJEĆUJUĆI da su nacionalne mjere zabrane ulaska važno sredstvo za unutarnju sigurnost područja EU-a, posebno u kontekstu borbe protiv terorizma, te da bi se one trebale provoditi, nakon savjetovanja na nacionalnoj razini, ako pojedinac uspije nezakonito ući na područje EU-a i ako ga provjerava država članica koja nije donijela mjeru;
21. PREPOZNAJUĆI da postojanje različitih nacionalnih pravnih i institucionalnih okvira za izdavanje zabrane ulaska i mjera protjerivanja među državama članicama ne bi trebalo ograničiti vrijednost unošenja nacionalnih mjera zabrane ulaska u Schengenski informacijski sustav, oslanjajući se, kada je to moguće, na odredbe članka 24. Uredbe (EU) 2018/1861;
22. NAPOMINJUĆI da pojedinci uključeni u transnacionalne terorističke mreže mogu predstavljati opasnost za sigurnost područja EU-a, a time i za sve države članice, čak i ako nisu izravno povezani sa svakom od tih država članica;

IV. Jačanje razmjene informacija o pojedincima koji predstavljaju terorističku prijetnju

23. NAGLAŠAVAJUĆI potrebu da tijela za borbu protiv terorizma dobiju više administrativnih informacija o napretku zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje podnose pojedinci koji predstavljaju terorističku ili nasilnu ekstremističku prijetnju, i na nacionalnoj razini i među državama članicama, kako bi se bolje prilagodile administrativne ili sudske mjere te operativne mjere usmjerene na te osobe, uz poštovanje temeljnih prava;

24. SLAŽUĆI se, uz dužno poštovanje temeljnih prava pojedinaca, uključujući zaštitu osobnih podataka dotičnih pojedinaca, o korisnosti jačanja dijaloga u pogledu vremenskog rasporeda i stanja napretka zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje su takvi pojedinci podnijeli na nacionalnoj i europskoj razini između:

- tijelâ za imigraciju i azil;
- tijelâ za borbu protiv terorizma;
- tijelâ za borbu protiv terorizma te tijelâ za migracije i azil na nacionalnoj razini;

V. Borba protiv prijetnje koju predstavljaju akteri koji doprinose radikalizaciji koja dovodi do terorizma

25. POTIČUĆI nastavak rada Europske mreže za osvještavanje o radikalizaciji, posebno u pogledu ranog otkrivanja slabih znakova radikalizacije, na internetu i izvan njega, kao i uspostave centra znanja EU-a o sprečavanju radikalizacije, kako je najavljeno u Komisijinoj Agendi za borbu protiv terorizma 9. prosinca 2020.;

26. NAGLAŠAVAJUĆI potrebu za odgovorom na sve rašireniju pojavu „brze radikalizacije” pojedinaca koji djeluju vrlo brzo nakon prvih slabih znakova promjene ponašanja, ponekad pod utjecajem pojedinaca ili organizacija koji šire nasilne ekstremističke ideologije i razvijaju radikalne „ekosustave” u srcu europskih društava;

27. NAPOMINJUĆI da postojeći europski režimi sankcija za borbu protiv terorizma⁶ ne ciljaju nužno na organizacije ili pojedince koji nisu izravno povezani s počinjenjem terorističkih djela, čak i ako aktivno šire radikalne i nasilne ekstremističke ideje koje dovode do terorizma;

VI. Osiguravanje pristupa ključnim podacima za borbu protiv terorizma

28. PODSJEĆAJUĆI, nakon usvajanja zaključaka Europskog vijeća od 11. prosinca 2020., na to da je zadržavanje podataka iznimno važno za sprečavanje terorizma i borbu protiv njega te da ga treba provoditi uzimajući u obzir sudsku praksu Suda i uz puno poštovanje temeljnih prava i sloboda;
29. NAGLAŠAVAJUĆI općenito da je pristup digitalnim informacijama i dokazima postao ključan za nacionalna nadležna tijela, posebno u području borbe protiv terorizma, te da je stoga potrebno riješiti pitanje njihova pristupa digitalnim informacijama, uključujući šifrirane podatke;
30. PRIMJEĆUJUĆI važnost omogućavanja nacionalnim nadležnim tijelima da u svojem radu primjenjuju tehnologije umjetne inteligencije, među ostalim u obradi masovnih podataka, posebno u borbi protiv teških kaznenih djela, nasilnog ekstremizma i terorizma, uzimajući u obzir potrebu za razvojem djelotvornog i proporcionalnog pravnog okvira Unije za umjetnu inteligenciju;

⁶. Zajedničko stajalište Vijeća 2001/931/ZVSP od 27. prosinca 2001. o primjeni posebnih mjera u borbi protiv terorizma (2001/931/ZVSP) (SL L 344, 28.12.2001., str. 93.); Uredba Vijeća (EZ) br. 2580/2001 od 27. prosinca 2001. o posebnim mjerama ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata s ciljem borbe protiv terorizma (SL L 344, 28.12.2001., str. 70.); Odluka Vijeća (ZVSP) 2016/1693 od 20. rujna 2016. o mjerama ograničavanja protiv ISIL-a (Daiš) i Al-Qaide te povezanih osoba, skupina, poduzeća i subjekata (SL L 255, 21.9.2016., str. 25.); Uredba Vijeća (EU) 2016/1686 od 20. rujna 2016. o uvođenju dodatnih mjera ograničavanja protiv ISIL-a (Daiš) i Al-Qaide te s njima povezanih fizičkih i pravnih osoba, subjekata i tijela (SL L 255, 21.9.2016., str. 1.).

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA:

31. NASTAVE rasprave u odgovarajućim tijelima Vijeća o djelotvornoj razmjeni informacija nakon pronalaska u SIS-u podataka povezanih sa stranim terorističkim borcima koji predstavljaju ozbiljnu prijetnju, u korist svih država članica koje su voljne primiti podatke pronađene u SIS-u, uzimajući pritom u obzir postojeći tijek rada ureda SIRENE, donesene mjere i trenutačno dostupne mogućnosti unošenja upozorenja povezanih s teroristima u SIS;
32. IZDAJU, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, nacionalne zabrane ulaska za državljane trećih zemalja koji, na temelju informacija poput sudskih presuda ili obavještajnih podataka nadležnih sigurnosnih službi, predstavljaju ozbiljnu i razumnu prijetnju za nacionalnu sigurnost i/ili javni red te bi stoga njihova prisutnost na području EU-a predstavljala prijetnju. Te bi se informacije mogle odnositi na planiranje terorističkih napada, boravak u području sukoba ili uključenost u terorističke aktivnosti;
33. DOPUSTE, u skladu s nacionalnim okvirima, donošenje takvih mjera na nacionalnoj razini za strane terorističke borce, unatoč nedostatku izravnih poveznica između države članice koja je donijela mjere i dotičnog pojedinca, ali pod uvjetom da su te mjere u interesu nacionalne sigurnosti;
34. NASTAVE unositi, kako je predviđeno u članku 24. Uredbe (EU) 2018/1861, mjere zabrane ulaska u SIS kako bi se ograničio ulazak pojedinaca koji predstavljaju terorističku prijetnju na područje Europske unije;

35. POTIČU suradnju na nacionalnoj i europskoj razini između:

- tijelâ za imigraciju i azil;
- tijelâ za borbu protiv terorizma;
- tijelâ za borbu protiv terorizma te tijelâ za migracije i azil na nacionalnoj razini

u skladu s njihovim nadležnostima i poštujući to da nacionalna sigurnost ostaje isključiva odgovornost svake države članice, kako bi se poboljšalo znanje tijelâ za borbu protiv terorizma o vremenskom okviru i stanju napretka zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje su podnijele osobe koje predstavljaju terorističku prijetnju te kako bi se na taj način omogućilo poduzimanje odgovarajućih mjera protiv njih;

36. NASTAVE rasprave u odgovarajućim tijelima Vijeća o tome kako poboljšati razmjenu informacija o vremenskom okviru i stanju napretka zahtjeva za međunarodnu zaštitu upućenih tijelima za borbu protiv terorizma, ograničeno na one koji predstavljaju terorističku prijetnju, na pojedinačnoj osnovi i poštujući temeljna prava;

37. ISTRAŽE mogućnosti ograničavanja na razini EU-a sredstava djelovanja pojedinaca i organizacija koji promiču radikalizaciju i nasilni ekstremizam koji mogu dovesti do terorizma, posebno zamrzavanjem njihovih financijskih sredstava, te nastave rasprave čiji je cilj spriječiti ih da djeluju bez odgovornosti, unutar i izvan granica Unije, poštujući nacionalne okvire;

38. u najvećoj mogućoj mjeri USKLADE svoja djelovanja i mjere ograničavanja, kao što su zamrzavanje imovine i gospodarskih izvora dotičnih osoba i organizacija, kao i mjere kojima se ulazak na državno područje država članica zabranjuje dotičnim pojedincima iz područja izvan Europske unije;

39. OSTANU na oprezu kako bi se osiguralo da organizacije koje djeluju protiv zajedničkih temeljnih vrijednosti EU-a promicanjem nasilja, mržnje ili netolerancije ne mogu imati koristi od javnih sredstava;

40. sa svim dionicima NASTAVE rasprave potrebne za uspostavu uravnoteženog okvira za pristup digitalnim podacima, bilo da je riječ o zadržavanju podataka o vezi, pristupu šifriranom sadržaju ili učinku novih tehnologija kao što je umjetna inteligencija na misije nacionalnih nadležnih tijela;
41. NASTAVE procjenjivati kakav učinak vojna agresija Ruske Federacije na Ukrajinu ima na terorističke i nasilne ekstremističke prijetnje;

POZIVA KOMISIJU DA:

42. PROCIJENI proporcionalnost te potrebne pravne i tehničke promjene kojima bi se omogućilo da države članice na dobrovoljnoj osnovi budu obaviještene o pronalasku podataka u SIS-u o stranim terorističkim borcima koji predstavljaju ozbiljnu prijetnju, kako bi se poboljšala razmjena informacija i dobio pristup informacijama, uključujući već donesene mjere čija se provedba očekuje;
43. RAZMOTRI, u bliskoj suradnji s državama članicama, nužnost i proporcionalnost mogućih pravnih promjena uz potpuno poštovanje postojećeg pravnog okvira Unije, čime se omogućuje uzajamno priznavanje zabrana ulaska osobama osumnjičenima za terorizam u svim državama članicama koje su voljne u tome sudjelovati, što može uključivati postupak međusobnog savjetovanja o temeljnim razlozima za izdavanje zabrane ulaska;
44. PROUČI različita rješenja kojima bi se tijelima za borbu protiv terorizma omogućilo da budu obaviještena o vremenskom okviru i stanju napretka određenih postupaka u vezi sa zahtjevom za međunarodnu zaštitu koji podnese pojedinac koji predstavlja terorističku prijetnju;
45. ISTRAŽI mogućnosti koje nudi postojeći europski pravni okvir za ograničavanje financijskih sredstava pojedinaca ili subjekata koji promiču radikalizaciju i nasilni ekstremizam koji mogu dovesti do terorizma te da razmotri sve korisne izmjene tog okvira;
46. NASTAVI ulagati napore kako bi se osiguralo da organizacije koje ne poštuju zajednička pravila i vrijednosti EU-a te koje podržavaju sadržaj koji je u suprotnosti s temeljnim pravima i slobodama ne ispunjavaju uvjete za javno financiranje EU-a;

47. PROCIJENI interes i dodanu vrijednost donošenja zakonodavne inicijative čiji je cilj uspostava minimalnih pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija u području nezakonite trgovine oružjem, kako je najavljeno u Akcijskom planu EU-a za kontrolu trgovine vatrenim oružjem za razdoblje 2020. – 2025.⁷;
48. NASTAVI, u bliskoj suradnji s državama članicama, ulagati napore u provođenje potrebnog pripremnog rada za uspostavu centra znanja EU-a o sprečavanju radikalizacije.
-

⁷ COM/2020/608 final.